

Námět

Jaká byla atmosféra ve škole v době nastupující normalizace?

Anotace

Námět pracuje s filmovou ukázkou z dokumentárního filmu Rekonstrukce okupace (režie Jan Šíkl, rok 2021), v níž pamětník vzpomíná na dobu krátce po okupaci Československa r. 1968. Na analýzu pamětnického vyprávění navazuje práce se cvičením Co vzkazuje ministr učitelům? z výukové aplikace HistoryLab.

V rámci cvičení se žáci a žákyně prostřednictvím rozhlasového projevu ministra školství ČSR Jaromíra Hrbka ze září 1969 seznamují s normalizačním výkladem událostí roku 1968. S využitím dalších pramenů zkoumají významy, které mohli projevu ministra přikládat doboví posluchači, zejména učitelé. Cvičení využívá obeznámenost žáků a žákyn se sociálním prostředím školy a podněcuje je k tomu, aby vnímali události pohledem dobových učitelů a promýšleli možné dopady projevu na jejich jednání.

Vzdělávací oblast

Dějepis – Rozdělený a integrující se svět

Cílová skupina

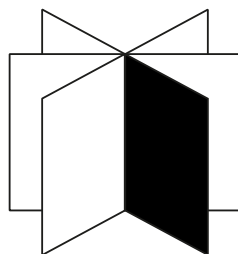
14–15 let

Časová náročnost

40–45 minut

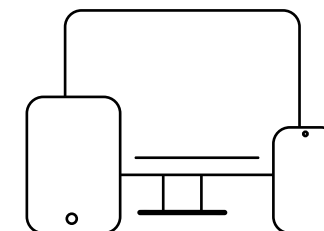
Koncept historického myšlení

Dobové perspektivy

Vzdělávací cíle

- Žáci a žákyně dokáží popsat, jaký byl postoj pamětníka k okupaci a jak jeho postoj mohl ovlivnit jeho kariéru.
- Žáci a žákyně rozvíjejí svou schopnost porozumět lidem, kteří žili v minulosti.

PRÁCE S PC/TABLETEM/ MOBILEM

FÁZE POPIS

VYUČUJÍCÍ

ŽÁCI A ŽÁKYNĚ

KOMENTÁŘ

1. fáze
5 minut

Evokace: videoukázka Pamětník a škola po okupaci

Uvozuje téma a představuje badatelskou otázku, rozdává pracovní listy. Přes dataprojektor spustí videoukázku a následně vede žáky a žákyně k zamyšlení nad doprovodnými otázkami.

Zhlédnou ukázkou. Odpovídají na otázky:

- Co pamětník popisuje? Jak na vás působí jeho projev?
- Co po pamětníkovi chtěl ředitel?
- Jak se pamětník zachoval?

V ukázce se objevují pojmy, které jsou důležité pro její pochopení, doporučujeme je ještě před spuštěním ukázky objasnit (Velká říjnová socialistická revoluce, Jan Palach).

2. fáze
20 minut

Práce s HistoryLabem: cvičení Co ministr vzkazuje učitelům?

Volí si formu práce s HistoryLabem dle technických možností školy a pokročilosti žáků.

Ověřování námětu na školách prokázalo, že práce s celou třídou je časově úspornější než ostatní formy práce.

Pracují na historylabovém cvičení.

Učitel cvičení zadává v prostředí LMS a vybírá modus „s celou třídou“. Pokud žáci a žákyně mají s aplikací HistoryLab zkušenosti, mohou využít i další formy práce.

Doporučujeme alespoň úvodní poslech provést s celou třídou.

FÁZE POPIS

VYUČUJÍCÍ

ŽÁCI A ŽÁKYNĚ

KOMENTÁŘ

3. fáze
10 minut

Shrnutí práce s prameny

Vyzývá skupiny/dvojice, aby řekly, jak odpověděly na závěrečnou otázku z aplikace HistoryLab a proč. Následně promítne otázky propojující projev ministra s pamětnickým vyprávěním.

Syntetizují své poznatky z práce s prameny. Odpovídají na otázky:

- Jak mohl projev ministra vnímat pamětník, k jakému postoji ho ministr vybízel?
- Na co byste se chtěli pamětníka v souvislosti s projevem ministra zeptat?

Společná reflexe může probíhat různými způsoby (např. skupiny si závěry vyměňují mezi sebou).

Shromažďování otázek může probíhat různým způsobem, např. skupiny je mohou sepsat na tabuli nebo na lepicí lístečky.

4. fáze
5–10 minut

Odpovídání na badatelskou otázku

Zadá závěrečný úkol – sestavení podložené odpovědi na badatelskou otázku. Moderuje společnou reflexi badatelské práce.

Sestavují podloženou odpověď na badatelskou otázku. Ve svých odpovědích odkazují na konkrétní prameny.